

Zuzana Wienk, Bratislava – 9.3.2010

Výzvy pre čestné, otvorené a zákonné financovanie politických strán

Problémy, ktorých riešenie treba zabezpečiť

- Prevládanie podvodnej kultúry
- Financie a záujmy vytvárajú tlak na korupčné správanie v politike
- Politické strany lákajú a kumulujú členov, ktorí sa chcú na moci obohatiť
- Politické strany nezastupujú primárne verejný záujem a negenerujú dobré riešenia
- Verejnost' prejavy tohto správania netrestá v potrebnej miere
- Rozdelenie spoločnosti v nazeraní na hodnoty a základy štátu

Dôsledky

- Spoločnosť sa nevie zhodnúť na riešení
- Nemožnosť vynútiť prijatie, funkčnosť a pretrvanie dobrého riešenia
- Nefunkčnosť inštitúcií
- Formálne riešenia, ktoré predstavím nebudú fungovať (riziko relapsu)
- Pri veľkých stranách nesmeruje zisk z „korupcie a klientelizmu“ do strán, ale do súkromných rúk
- Vplyvní sú v stranách ľudia, čo zabezpečia finančné vzťahy
- Financovanie sa presúva úplne mimo oficiálne účtovníctvo

Kam smerovať energiu?

- Cílené nástroje pre znižovanie priestoru na nežiaduce správanie
- „soft“ nástroje na výchovu verejnosti !!!

Návrhy – znižovanie priestoru

- Povinnosť viesť analytické účtovníctvo
- Prijatie darov nad nízku hranicu (100 eur) len bankovým prevodom
- Povinnosť mať jeden bankový účet pre stranu
- Prijat' reguláciu a transparentnosť všetkých druhov predvolebných kampaní, aj osobných
- Stransparentniť aj individuálnych tvorcov kampaní a politického ovplyvňovania (napr. billboardy tretích strán)

Návrhy – posilnenie váhy jedinca

- Posilnenie preferenčných hlasov alebo zavedenie kombinovaného volebného systému
- Povinnosť mať pokladníka s trestnou zodpovednosťou za financovanie strán

Návrhy – prevencia

- Vzdelávanie pre pracovníkov strán v oblasti dodržiavania zákona a financovania strán
- Možnosť konzultácií a výkladov pri riešení konkrétnych problémov

Návrhy – kontrola

- Zaviesť nezávislý kontrolný orgán so zárukami nezávislosti, odbornosti a kompetencií
- Menovanie šéfa orgánu prezidentom, výber obmedzený podmienkami odbornosti
- Povinnosť orgánu vykonávať náhodné audity v politických stranách a prijímať podnety od občanov
- Povinnosť poskytovať záväzné stanoviská a preventívne konzultácie
- Povinnosť zverejňovať metodológiu práce a podrobné výsledky

Návrhy – trestno-právna oblasť

- Zaviest' nové skutkové podstaty trestných činov
- Zodpovednosť presunúť na Špeciálnu prokuratúru a Špeciálny súd
- Vzdelávanie polície, prokuratúry, sudcov
- Vytváranie vhodných podmienok
- Posilnenie nezávislosti týchto zložiek

Návrhy – financovanie

- Systém financovania cez matching funds

! peniaze v stranách už sú, len ich treba dostať na svetlo !